УПРАВЛІННЯ В СПРАВАХ МИСТЕЦТВ ПРИ Р. Н. К. У. Р. С. Р. ТА СПІЛКА РАДЯНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

ОРГКОМІТЕТ МІСТА ЛЬВОВА

ВИСТАВКА ГРАФІКИ

ТРАВЕНЬ 1940 ЧЕРВЕНЬ

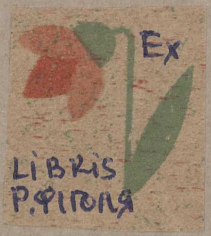
Ex
LIBRIS
P.ΦΙΓΟΛΑ

NE735.U47
V99
1940

125-

УПРАВЛІННЯ В СПРАВАХ МИСТЕЦТВ
ПРИ Р. Н. К. У. Р. С. Р. ТА СПІЛКА
РАДЯНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ
ОРГКОМІТЕТ МІСТА ЛЬВОВА

ВИСТАВКА ГРАФІКИ

ТРАВЕНЬ 1940 ЧЕРВЕНЬ

Frick Art Reference Library

Редактор Речмедін Л. О.

Художнє оформлення М. БЕРМАН

Друкарня Академії Наук УРСР № 2, Львів

Зам. № 388. Тираж 2070. Облліт № 1714

Виставка графіки влаштована бюром графічної секції при Львівському Оргкомітеті Спілки Радянських художників і скульпторів України, має на меті показати рівень графічної продукції художників західних областей Радянської України, до моменту визволення народів Західної України Червоною Армією і деякі праці за останнього півроку.

У львівській графічній виставці Спілки Радянських Художників України взяло участь 56 художників. Крім гравюр тут є праці з прикладної графіки, рисунки олівцем та тушею.

Поняття „графіки" охоплює графіку у вужчому розумінні, тобто гравюру, якою називаємо мистецькі праці вирізувані чи витравлювані художником як негативи на дереві, лінолеумі або металі, а пізніше як позитиви відбивані на папері, літографічні рисунки виконані на камені, — плакат, обгортку і книжкову ілюстрацію, рисунок тушею, олівцем, вуглем, коротко все те, що прикрашує і оформлює книжку, все, що є засобом мистецької пропаганди.

61375249 2

Графіка в її широкому розумінні (починаючи від плакату і кінчаючи ілюстрацією чи етикетом на коробці) має велике громадське значення; нею можна піднести мистецьку культуру і розбуджувати любов до мистецтва, розвивати мистецькі таланти в народі.

Розвиток графіки тісно зв'язаний з історією книжки, її поширюванням і технічним удосконаленням. Тим то графічне мистецтво почавши від доби свого народження є і завжди буде цінним засобом розуміння культури.

Гравюра також виконувала службу репортера і пропагандиста. Гравери ілюстрували події, відтворювали портрети визначних людей, (як наприклад Гондіюс Б. Хмельницького). На підставі старовинних гравюр можемо уявити собі вигляд міст і сіл, знарядь продукції, одягу, зброї, народний побут.

Первісним і найстаршим засобом графічного вислову є дереворит. Художник вирізує рисунок на дерев'яній дошці, яку покриває потім друкарською фарбою. З неї він робить на папері відбиток. Тих місць, що глибоко вирізані, фарба не чіпляється і вони виходять на папері білі. Подібною технікою виконується лінорити, тільки тут замість дерева береться лінолеум. В порівнанні з дереворитом лінорит не дає такого тонкого мистецького враження, бо він технічно грубший. Дереворит і лінорит звемо випуклим або рельєфним друком.

Друга група репродукційної графічної техніки складається з штиха, сухої голки, офорту, акватінта і деяких засобів експериментальної техніки. У цій групі рисунок на плиті, з якої робимо відбитки, є заглиблений.

Його виконуємо на мідяній плиті голкою або штихлем. Так утворюються заглиблені лінії, які або перетинаються або згущуються. Офорт, великим майстром якого був Т. Г. Шевченко, полягає в тому, що спеціяльні кислоти протравлюють лінії, зроблені голкою на плиті. Офортом можна добитись дуже гарних ефектів.

В акватінті художник протравлює цілі площі різної напруги. Окрему ділянку становить літографія. Художник виконує рисунок спеціальною крейдою або тушею на камяній плиті. Вона приготовлена у відповідний спосіб і з неї одержуємо відбитки на папері. Літографія може бути одно і богатобарвна.

Окремо треба згадати монотипію. Вона вже межує з малярством. Назва її пішла з того, що з неї можна одержати лише один відбиток з мідяної плити, на якій раніше виготовлено цей малюнок, перебиваючи перед цим пресом на папір.

Ці короткі, дуже загальні інформації про різні роди графічної репродукційної техніки, якими художники користувалися у своїх працях на цій виставці.

Могутні темпи соціалістичного будівництва в країні соціалізму розкрили перед всіма гра-

фічними техніками невичерпне джерело художніх можливостей. Трудові подвиги стахановців промисловості, колгоспів і радгоспів, подвиги Червоної Армії в обороні Радянської Батьківщини ось теми, що дають натхнення для монументальних творів.

В умовах країни соціалізму для художника необмежене поле діяльності. Відтворити радість праці, закріпити в образотворчих формах любов громадян до своєї рідної вітчизни, до своїх вождів, виявити все те, що хвилює серце кожного громадянина, показати авангардну роль великої партії Леніна — Сталіна, бурхливе і творче життя молоді, обзнайомити трудящих з чудовою красою безкраїх радянських земель, — можливість графікам давати свої твори в тисячах примірників.

В нашій великій Батьківщині здійснюється заповіт В. І. Леніна, який сказав:

„Мистецтво належить народу. Воно повинно входити своїми найглибшими коріннями в саму товщу широких трудящих мас. Воно повинно бути зрозуміле цим масам і любиме ними. Воно повинно об'єднувати почуття, думку і волю цих мас, піднімати їх. Воно повинно пробуджувати в них художників і розвивати їх".*)

Мистецтво західних областей Радянської України, зокрема графічне мистецтво перебуває в стані бурхливого розквіту. Визволені

*) К. Цеткін („В воспоминаниях о Ленине").

спід шляхетського ярма мистці творять нове мистецтво, національне по формі, соціалістичне по змісту.

Минув той страшний час, коли не було кому цікавитися працею художників. Капіталістичний лад пригнічував таланти, не давав можливості придбати мистецьку освіту робітникам і селянам.

Радянський Уряд дбає про розвиток свого мистецтва і піклується по-батьківському своїми художниками. В Радянському Союзі побудовано соціалізм. В країні, де є найдемократичніша в світі Сталінська Конституція, багатоміліонний загін ударників соціалістичної промисловості, сільського господарства, науки, культури і мистецтва творить для своєї вітчизни нові багатства, прикрашує свою рідну землю, робить її могутньою, красивою, неприступною для ворогів.

Художники західних областей Радянської України мусять стати активними учасниками будівництва нової соціалістичної культури на визволеній спід гніту польської шляхти, землі, давати твори достойні нашої великої сталінської епохи.

Іван Іванець — М. Осінчук.

ІЛЮСТРАЦІЇ

Портрет тов. Сталіна **Псахіс Мойсей**

На торг **Баляс Володимир**

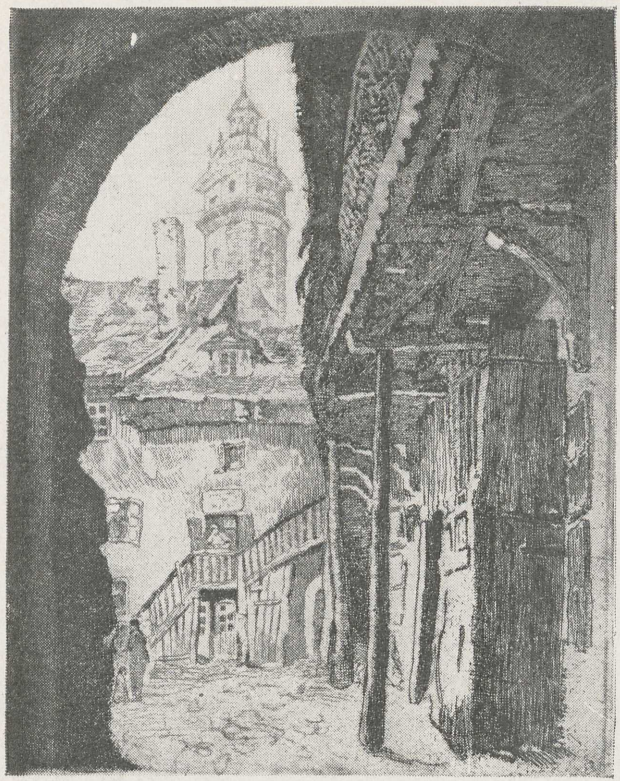

Старе подвір'я **Бірер Жигмонт**

Студія Гавель Юліян

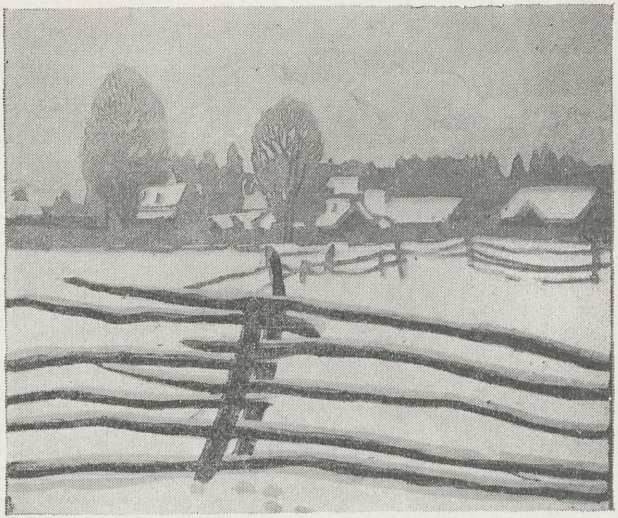

Закопане

Глязнер Яків

Львівський ринок **Іванець Іван**

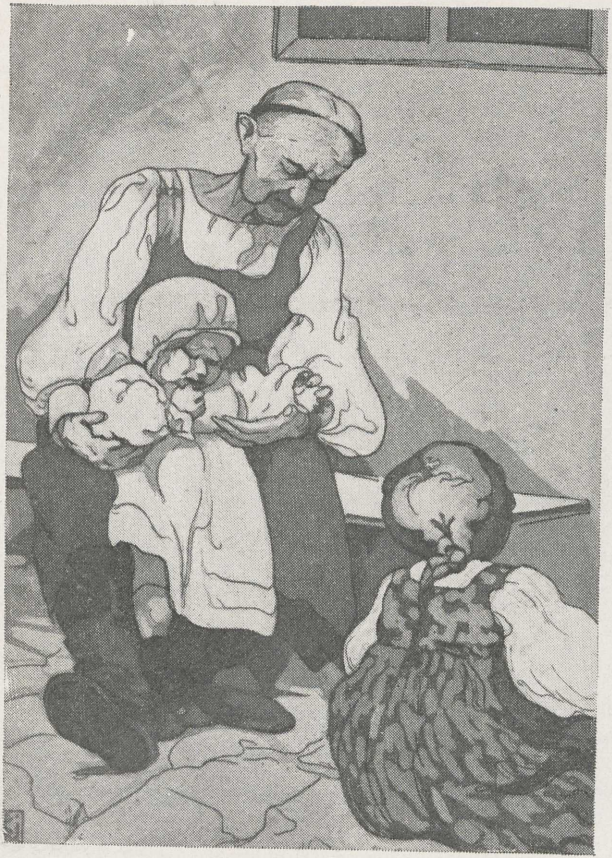

Бабуся **Кульчицька Олена**

Портрет **Лям Володимир**

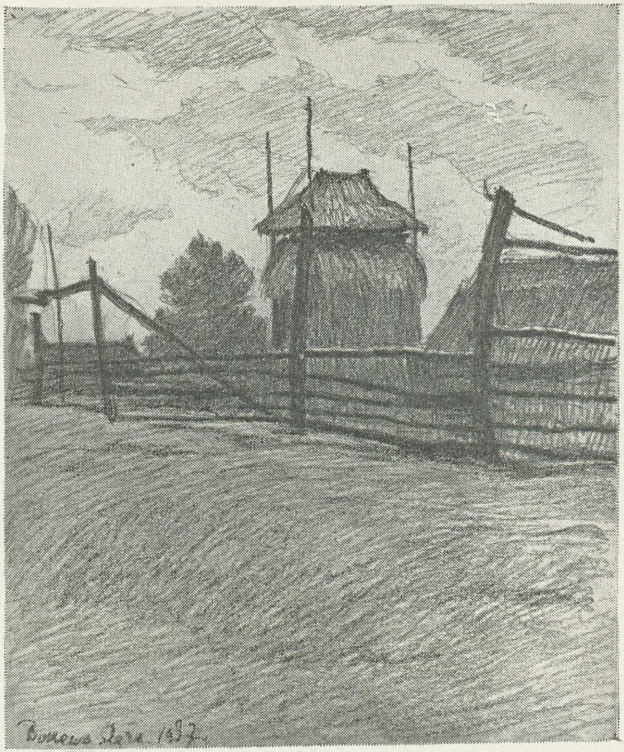

Стодола **Лопенський Ігнатій**

Дім в місяці

Павликовська Ліля

Гуцул **Сіхульський Казимир**

Дорога до міста

Тирович Людвик

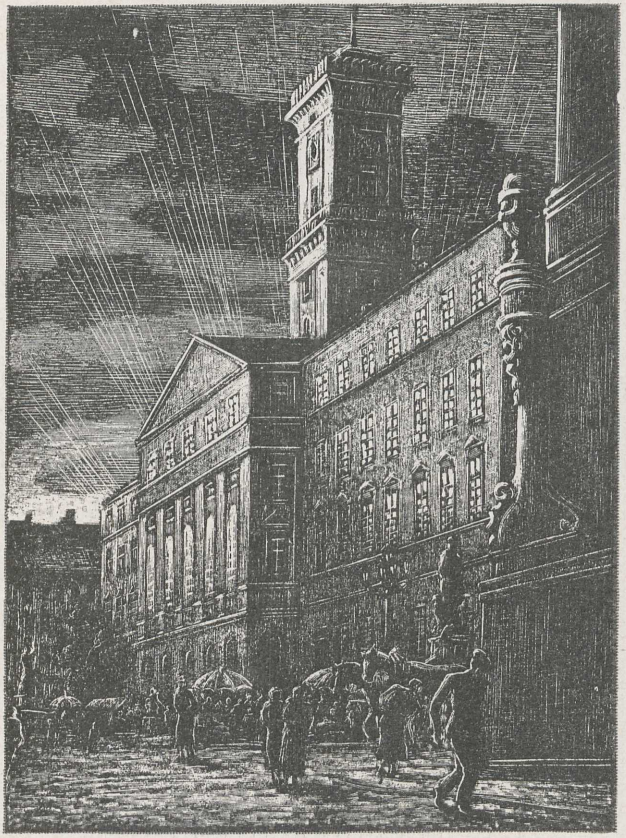

Львів „Ратуш" Фльорянський Володислав

Затоплена ескадра

Ферстер Карло

ІРИНА АЦЕДАНСЬКА:

1. **Жінка**
2. **Казимир над Вислою**
3. **На вулиці**
4. **Під мостом**
5. **Стара**

ЖИГМОНТ АЦЕДАНСЬКИЙ:

6 **Пташник**
7. **Вози з цеглою**

ЮЛІЯ АКЕР:

8. **Єврей** — лінорит
9. **Бабуся** — лінорит
10. **На проході** — лінорит
11. **Розмови** — лінорит
12. **Танець** — лінорит

ВОЛОДИМИР БАЛЯС:

13. **Театральний плакат** — темпера
14. **Балевий плакат** — темпера
15. **На торг** — дереворит
16. **Ярмарок** — дереворит
17. **Бунтарі** — дереворит
18. **На кичерах** — дереворит

ЖИГМОНТ БІРЕР:

19. **Краківська площа у Львові** — офорт
20. **Базар** — офорт

21. **Голова I** — офорт
22. **Голова II** — офорт
23. **Старе подвір'я** — офорт

МАРІЯ БРОДАЦКА:

24. **Самітне дерево** — дереворит
25. **Весна** — дереворит
26. **Літо** — дереворит
27. **Осінь** — дереворит

ЛЕОПОЛЬД БУЧКОВСЬКИЙ:

28. **В лісі** — літографія
29. **Дорога в село** — літографія
30. **Березень** — гваш

АНДА ВАЙНГРІН:

31. **Пейсаж зі Львова** — акварель

ІГНАТІЙ ВІЦ:

32. **Обкладинка** — темпера
33. " — "
34. " — "
35. " — "
36. " — "
37. " — "

ЮЛІЙ ГАВЕЛЬ:

38. **Голова старця** — рисунок крейдою
39. **Голова селянина** — рисунок олівцем
40. **Джерело Пруту** — рисунок олівцем
41. **Ворохта** — рисунок олівцем

42. **Брюховичі** — рисунок олівцем
43. **Брюховичі** — рисунок олівцем
44. **Дорога на Говерлю** — рисунок олівцем
45. **Береза** — рисунок олівцем
46. **Краєвид** — рисунок олівцем
47. **Мотив зі Львова** — рисунок олівцем
48. **Студія** — рисунок олівцем
49. **Студія** — рисунок олівцем

МАРКО ГАНІНГЕР:

50. **Студія з Казимира** — акварель
51. **Шкіц** — акварель

ВОЛОДИМИР ГАВРИЛЮК:

52. **Пейсаж** — акварель
53. **Читач** — рисунок олівцем
54. „ — „ „

ОТТО ГАН:

55. **Пейсаж** — рисунок олівцем
56. **Демонстрація** — рисунок олівцем
57. **Квіти** — лінорит

АГНЕТА ГОРНІЦКА:

58. **Рисунок до оголошення** — туш
59. „ „ „ — „

ЛЮДВИК ГЕЛЄР:

60. **Пейсаж I** — темпера
61. „ **II** — акварель
62. „ **III** — „
63. „ **IV** — „

СТАНИСЛАВ ГЕРСТАЛЬ:

64. **Плакат** — фотоофсет
65. **Фармакол. проспект** — офсет
66. **3 опаковки** — темпера
67. **Опакування** — темпера
68. **2 опаковки** — темпера

СТЕФАНІЯ ГЕБУС:

69. **Збірка екслібрісів I** — дереворити
70. **Збірка екслібрісів II** — дереворити
71. **Збірка екслібрісів III** — дереворити
72. **Дзвіниця в Мікуличині** — дереворит
73. **Архітектура** — дереворит
74. **Ілюстрація** — дереворит
75. **Полукіпки** — дереворити
76. **Стоги сіна** — дереворит

ЯКІВ ГЛЯЗНЕР:

77. **Мотив з Кракова** — лінорит
78. **Бєльська** — лінорит
79. **Стара вулиця** — лінорит
80. **Фльоренція „Понте Векіо"** — дереворит
81. **Венеція** — дереворит
82. **Іней** — дереворит
83. **Закопане** — дереворит
84. **Водопади** — суха голка
85. **Село на Поділлі** — суха голка

САМУІЛ ГОЛЬДФАРБ:

86. **Морське око** — мецотінта
87. **Ілюстрація** — дереворит
88. **Мотив Львова** — дереворит
89. **Дівчина** — дереворит
90. **Ділок** — рисунок олівцем

ВОЛОДИМИР ГОСЦІНСЬКИЙ:

91. **Робітник** — лінорит
92. **Церква** — лінорит
93. **Робітник** — дереворит

ОТТОКАР ГРЕБНЕР:

94. **Власний портрет** — рисунок
95. **Орлово** — акварель
96. **Емігрант** — рисунок
97. **Потік** — акварель

ІВАН ДУТКЕВИЧ:

98. **Студія** — акварель

ГЕРМАН ЕРМАН:

99. **Ярмарок** — дереворит
100. **Робітник** — дереворит
101. **Композиція** — дереворит

АННА АЙГЕР:

102. **Композиція I** — рисунок
103. **Композиція II** — рисунок
104. **Композиція III** — рисунок

ІВАН ІВАНЕЦЬ:

105. **Студія I** — рисунок олівцем
106. **Студія II** — рисунок олівцем
107. **Краєвид** — рисунок тушею
108. **Львівський ринок** — рисунок тушею
109. **Ілюстрація** — рисунок тушею
110. **Ілюстрація II** — рисунок тушею
111. **Тигр** — дереворит
112. **2 окладинки** — темпера

ВОЛОДИМИР ЖУРАВСЬКИЙ:

113. **Гуцулка** — дереворит
114. **Відпочинок** — дереворит
115. **Дівчата з овочами** — дереворит
116. **Дівчина з безрогою** — дереворит
117. **Амазонка** — дереворит
118. **На форнальській шкапі** — дереворит
119. **На Русі** — дереворит

ТАДЕЙ ЖУРОВСЬКИЙ:

120. **Дім на селі** — дереворит
121. **5 екслібрісів** — дереворити
122. **3 екслібриси** — дереворити
123. **2 екслібриси** — дереворити

КІЦ МАРТИН:

124. **„Шартр"** — акварель
125. **„Руен"** — акварель
126. **„Вітре"** — акварель

ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКА:

127. **Гуцул** — дереворит
128. **З гуцульської міфології** — дереворит
129. **Дівчина з книжкою** — офорт
130. **Пам'яті батька** — офорт
131. **Бабуся** — офорт
132. **Мале містечко** — офорт
133. **Весна** — офорт
134. **Літо** — офорт
135. **Буря** — офорт

ОСИП КУРИЛАС:

140. **9 ілюстрацій до букваря**

ОСИПА КРАТОХВІЛЯ-ВІДИМСЬКА:

141. **Старі оборонні мури** — суха голка
142. **Башта** — верні му
143. **Єзуїтський майдан** — верні му
144. **Башти Львова** — верні му
145. **Рибна площа** — офорт
146. **Ломана вулиця** — офорт
147. **Годинникар з ринку** — офорт
148. **Продажа хліба** — офорт
149. **Старі крамниці і прецляр** — офорт
150. **Катариняр** — офорт
151. **Вугляр** — офорт
152. **Швець** — офорт
153. **Сербська вулиця** — офорт
154. **Ненуфари** — монотипія
155. **Рози** — монотипія
156. **Жінка з Жабя** — монотипія

ІРИНА КРОВІЦЬКА:

157—159. **Акварель**

ОМЕЛЯН КУНКЕ:

160. **Балада** — рисунок крейдою
161. **Чума** — рисунок крейдою
162. **Єврейський алхімік** — рис. крейдою

ВОЛОДИМИР ЛАСОВСЬКИЙ:

163. **З вікна** — оливна крейда
164. **Автопортрет** — туш

СЛАВА ЛАСОВСЬКА:

165. **Наддністрянський пейсаж** — акварель

МИРОН ЛЕВИЦЬКИЙ:

166. **Буквар** — темпера
167. **Казник** (1 окладинка і 2 ілюстр.) — тем.
168. **2 екслібріси** — темпера
169. **„Як говорив Бескид"** (окл.) — темпера
170. **Ілюстрація** — рисунок тушею

СТЕПАН ЛУЦИК:

171. **Довбуш** — дереворит
172. **Студія голови** — літографія
173. **Гуцулка** — літографія

ВОЛОДИМИР ЛЯМ:

174. **Пейсаж I** — рисунок
175. **Пейсаж II** — рисунок

176. **Портрет I** — рисунок
177. **Портрет II** — рисунок

ГЕНРИХ ЛЯНГЕРМАН:

178. **Пральниці** — кольорова крейда
179. **Музиканти** — кольорова крейда
180. **Цигани** — кольорова крейда
181. **Шляхові робітники** — кольор. крейда
182. **В городі** — кольорова крейда
183. **Сільська ідилія** — кольорова крейда
184. **Сільська рідня** — кольорова крейда
185. **Розмова** — кольорова крейда
186. **Рідня** — кольорова крейда

АЛЬФРЕД ЛАУТЕРБАХ:

187. **Квіти** — монотипія
188. **Мертва природа** — монотипія

ІГНАТІЙ ЛОПЕНСЬКИЙ:

189. **Мотив з Риму I** — рисунок олівцем
190. **Мотив з Риму II** — рисунок олівцем
191. **Мотив з Риму III** — рисунок олівцем
192. **Мотив з Риму IV** — рисунок олівцем
193. **Стодола** — рисунок олівцем
194. **Комора** — рисунок олівцем
195. **Міст** — рисунок олівцем
196. **Старе Бошево** — рисунок олівцем
197. **Студія голови** — рисунок олівцем
198. **Автопортрет** — офорт

БРОНИСЛАВ ЛІНКЕ:

199. **Відпочинок** — рисунок тушею
200. **Сон** — рисунок олівцем
201. **Вальс Брамса** — власна техніка
202. **Сніг** — власна техніка

АДАМ МАРЧИНСЬКИЙ:

203. **Мертва природа** — акварель
204. **Ескіз** — акварель
205. **Ескіз** — „

АБРАГАМ МЕНДЕЛЬСОН:

206. **Ескіз до композиції** — акварель
207. **Автопортрет** — рисунок вуглем
208. **Голодний** — рисунок тушею
209. **Єврей** — рисунок тушею
210. **Студія голови** — рисунок вуглем

АНЄЛЯ МЕНКЕС:

211. **Пейсаж** — літографія
212. **Електрична станція** — літографія
213. **Електрична зупинка** — офорт
214. **Дім** — офорт

ЙОСИФ МОЛЬДАВ:

215. **Окладинка до проспекту** — рисунок тушею

ОБРЕМСЬКА-СТІБЕРОВА:

216. **Голова дівчинки** — офорт
217. **Чорна голова** — офорт
218. **Пейзаж** — дереворит
219. **Проект театр. костюму** — рисунок
220. **Проект театр. костюму** — рисунок
221. **Проект театр. костюму** — рисунок

МАРІЯ ОПОЛЬСЬКА:

222. **Музика** — літографія
223. **Жах** — суха голка
224. **Кафедра** — суха голка
225. **В вагоні** — суха голка
226. **На стадіоні** — рисунок крейдкою

МИХАЙЛО ОСІНЧУК:

227. **Екслібріс I** — дереворит
228. „ **II** — „
229. „ **III** — „

ЛІЛІЯ ПАВЛИКОВСЬКА:

230. **Сніг в горах** — акварель
231. **Червоний светер** — акварель
232. **Дім в місячну ніч** — акварель
233. **Квіти** — акварель
234. **Голова чоловіка в береті** — рисунок вуглем
235. **З ілюстрації** — офорт

236. **Ілюстрації (Морозі брати)** — офорт
237. **Портрет командира** — рисунок вуглем
238. **Вичулковський за роботою** — офорт

ЙОСИФ ПЄНЬОНЖЕК:

239. **Циган-музика** — офорт
240. **Костел в Коморовичах** — офорт
241. **Кремянець (старі дами)** — офорт
242. **Кремянець (вуличка)** — офорт

КАЗИМИР ПЬОТРОВСЬКИЙ:

243. **Кіт** — рисунок сангвіною
244. **Нутро** — рисунок сангвіною

СИМЕОН ПЯСЕЦЬКИЙ:

245. **Модель** — рисунок олівцем
246. **Робітник** — рисунок олівцем
247. **Ескіз** — рисунок олівцем
248. **Дівчина** — рисунок олівцем

МОЙСЕЙ ПСАХІС:

249. **Чоловік з файкою** — рисунок вуглем
250. **Портрет** — рисунок олівцем
251. **Водонос** — рисунок тушею
252. **Портрет тов. Сталіна** — рисунок олівцем

ЯКІВ ПФЕФЕРБЕРГ:

253. **Мертва природа** — кольорова крейда

МЕНДЕЛЬ РАЙФ:

254. **Голова старця** — рисунок тушею
255. **„Мотере'"** — ілюстр. ескізи, рисунок тушею і крейдою

ОЛЬГЕРТ РАЙС:

256. **3 опакування** — друк
257. **4 опакування** — друк
258. **4 опакування на вино** — друк

АРТУР РУДКОВСЬКИЙ:

259. **Сінокоси** — темпера
260. **Доми при дорозі** — темпера
261. **В лісі** — акварель
262. **На провесні** — акварель

ЧЕСЛАВ САДОВСЬКИЙ:

263. **Львів** — акварель

ОЛЬГА СЄМАШКО:

264. **Ілюстрація до книжки** — друк

КАЗИМИР СІХУЛЬСЬКИЙ:

265—275. **Мислівська тека** — автолітогр.
276. **Ілюстрація „Моїм дітям"** — автолітографія

ЛЮДВИК ТИРОВИЧ:

277. **Робітник з деревом** — офорт
278. **Студія** — офорт
279. **Тополя** — офорт
280. **Краєвид** — офорт
281. **Пейзаж з півдня** — дереворит
282. **Дорога до міста** — дереворит
283. **Снідання на траві** — дереворит
284. **Дерева** — літографія
285. **Мотив зі Львова** — літографія
286. **Гуцули в лісі** — літографія
287. **Мотив з півдня** — суха голка
288. **Захід сонця** — літографія
289. **Мотив з півдня** — суха голка

ВОЛОДИМИР ФЛЬОРЯНСЬКИЙ:

290. Львів: **Ратуша** — дереворит
291. „ **Стрімка вулиця** — дереворит
292. „ **Золота рожа** — дереворит
293. „ **Бенедиктинки** — дереворит
294. „ **Криниця Нептуна** — дереворит
295. „ **Ринок** — дереворит
296. „ **Вул. Бляхарська** — дереворит
297. „ **Школа Бенедиктинок** — дерев.
298. „ **Вірменський заулок** — деревор.
299. **Домінікани** — дереворит
300. **Водопад** — дереворит
301. **Скальний верх** — дереворит
302. **Гуральська хата** — дереворит

303. **Сад при хаті** — офорт
304. **Зимовий мотив** — акватінта

КАРЛО ФЕРСТЕР:

305. **Затоплена ескадра I** — рис. крейдк.
306. **Затоплена ескадра II** — рис. крейдк.
307. **Зима** — рисунок крейдою
308. **Санки** — рисунок крейдою
309. **2 окладинки і 3 ілюстрації** — друк

ЛЮДВИК ЧАЙКОВСЬКИЙ:

310. **Голова хлопця** — рисунок крейдою

ОЛЕКСА ШАТКІВСЬКИЙ:

311. **Поляна** — літографія
312. **Голова** — літографія
313. **Краєвид** — суха голка
314. **Студія** — суха голка
315. **Студія** — мезотінта
316. **Хати в саду** — орорт

ШАУЕР ОСКАР:

317. **Плакат I** — темпера
318. **Плакат II** — темпера
319. **Оголошення** — рисунок тушею

ШНАЙДЕР:

320. **Плакат** — офорт
321. **Фармак. проспект** — офорт
322. **Летючка** — офорт
323. **Летючка** офорт
324. **Рисунок до „Крокодила"** — друк

БРУНО ШУЛЬЦ:

325. **Ілюстрація I** — рисунок олівцем
326. „ **II** — рисунок олівцем
327. „ **III** — рисунок олівцем
328. „ **IV** — рисунок пером
329. „ **V** — рисунок пером
330. „ **VI** — рисунок пером

ЮРІЙ ЯНІШ

331. **Зимовий пейсаж** — акварель
332. **Портрет чоловіка** — рисунок тушею
333. **Вид з вікна** — гваш
334. **Мертва природа** — гваш
335. **Голова** — рисунок олівцем

ОЛЕКСАНДРА ЯСІНСЬКА-НОВІЦКА:

336. **Голова дівчинки** — рисунок вуглем
337. **Голова хлопця** — пастель
338. **Портрет старушки** — сангвіна
339. **Мишка** — рисунок олівцем

ІВАННА ВОЛЬФОВА:

340. **Проект тапети** — гваш